

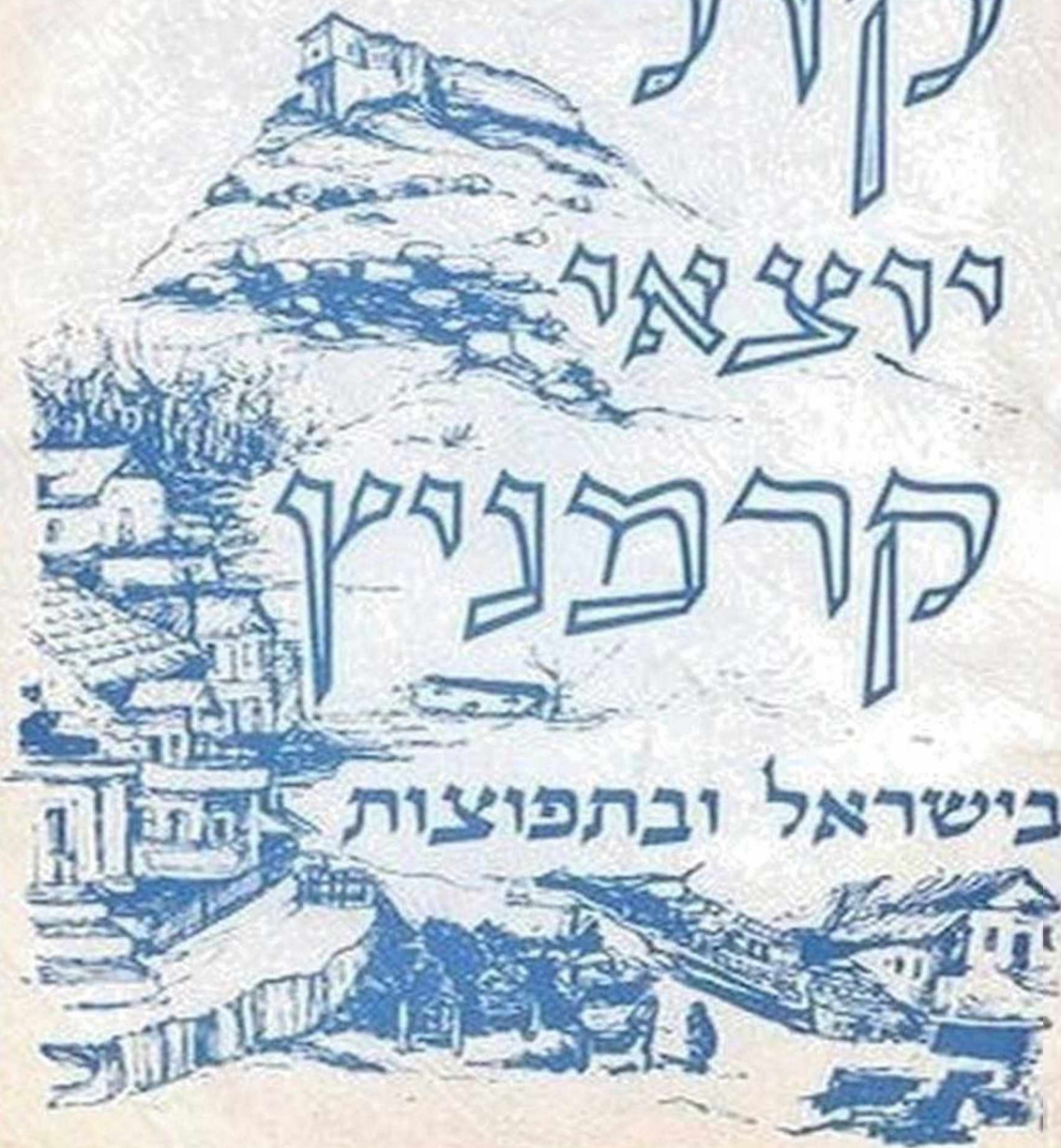
חוברת י"א

קול

יוצאי

קרפניץ

בישראל ובתפוצות

תוכן הענינים - א י נ ה א ל ט

עמוד מס.

	דבר המערכת - פארווארט
12 - 1	על ארבעה שנפלו - י.ר., מאנוס, י. ווקמן.....
15 - 13	עם הספר "דרך חיים, חנוך רובל" - י.ר.
16	הסכם עם אוניברסיטת תל-אביב בדבר קרן מילגות - י.ר.
17	המגבית לטובת "קרן המלגות ע"ש ריב"ל"
18	הלכו לעולמם. פנחס הראל (פינצי למברג) ז"ל - מ.מ.
24 - 19	<u>פסיפס (הכלל והפרט) - ליקס - י. רובל</u>
	האזכרה השנתית לקדושי קרמניץ; ספרים שנכתבו ע"י יוצאי
	קרמניץ; שלוש משפחות קרמניזאיות באו מרוסיה להשתקע בארץ;
	קבלת פנים לאנשי קרמניץ מחו"ל - 28.4.73; מארא כץ - חבר
	הדירקטוריון של מכון ויצמן; משה פאק ורעיתו; מן הבולה
	הפולניח אשר בלונדון (הגיש - יהושע גולברג); פרס מחקר
	ע"ש שמואל שניידר ז"ל; פרוטומה של ריב"ל; ההרכב האישי
	של ועד הארגון; אלכסנדרה צייטאג-טרסובה; אורחים חשובים
	מקנדה ומארגנסינה - 27.4.74; מר נודל ומשפחתו מארגנסינה
	באו להשתקע.
25	ברכות מזל טוב
26	חננומין
	☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆
31 - 27	אף מיון זיידנ'ס טרעפ - מאנוס גאלדענבערג
	הסכם מיט"ח תל אביבער אוניווערסיטעט בנוגע דעם סטיפענדיע פאנד
33 - 32	- י.ר.
	די ר' יצחק בער לעזויגזאן סקאלערשיפ פרעמיעס דארפן ווערן א
	פערמאנענטע אינסטיטוציע פון אלע קרעמעניצער - ד. ראפאפארט,
35 - 34	ניו יורק
36	די יערליכע אזכרה, 1973 - מ.ג.
39 - 37	די קרעמעניצקייט - מ.ג.

הלכו לעולמם

- 41 - 40 פנחס הראל (פינצי לעמבערג) ז"ל - מ.ג.
- 42 - מ.ג. בעלא בערנשטיין ז"ל
- 44 - 43 מנוחה פרידא פישערמאן ז"ל - מ.ג.
- 45 - מ.ג. פאניא באגאלד-גינדעס ז"ל
- 47 - 46 יוליאן קאזלאווסקי - בונה בן-נון 48
- 48 רבקה ראפאפארס - מארקאוועצקי ז"ל - ד. רפפורט, ניו יורק
- 54 - 49 פארשידנס (דער כלל און דער פרט) - י. רובל 55
- ביכער - פארפאסט דורך יוצאי קרעמעניץ; דריי קרעמעניצער משפחות
- געקומען פון רוסלאנד זיך באזעצן אין ישראל; משה פאק און זיין
- פרוי; געסט פון אמעריקע און ארגענטינע; מארא כץ - מיטגליד פון
- דירעקטאריום פון ווייצמאן-אינסטיטוט; פארשונגס פרעמיע אויפ'ן
- נאמען פון שמואל שניידער ז"ל; סקולפטור-ביוסט פון ריב"ל;
- פערסאנאלער צוזאמענשטעל פון דעם קאמיטעט; חשובע געסט פון
- קאנאדע און ארגענטינע - מ.ג.
- 55 שפענדונגען פון אויסלאנד - יהושע גאלבערג 57
- 57 - 56 ארגענטינער אפטיילונג

די רעדאקציע: מ. גאלדענבערג, י. רובל, א. ארגמן, מ. אוח-יקר, יהושע גאלבערג,
גראפישע צייכנונגען - א. ארגמן; איבערזעצונגען - מ. בערשגאל.

פרייז פון העפט - אין ישראל - 6 ל"י; אין אויסלאנד - \$1.5.

אדרעס פון רעדאקציע: ארגון יוצאי קרמניץ, רח" לה גודיה 67, חל-אביב 67221.

פארשפרייטער אין אויסלאנד - Willim Kagan, 6828 Juno Str., Forest Hills,
N. Y. 113753, U. S. A.

Marcos Katz, Ciudad de la Paz, 1465, I.D., Buenos Aires, Argentina.

לאחר הפסקה של כמעט שנה וחצי, הננו מגישים בזאת לקהל יוצאי קרמניץ בארץ ובתפוצות את חוברת 11 של ק.י.ק., ותקוותנו אחנו שהתנאים יאפשרו להוציא להבא את ק.י.ק. באורח סדור.

פתחנו חוברת זו במדור "על ארבעה שנפלו". השתתפותנו שלוחה למשפחות ולחברים. קרבן דמים הוא לבנינה של מדינת ישראל, אנחנו אשר בעינינו חזינו אברנם של 14 אלף קדושי קרמניץ, יהיה נא בנו העוז להבחיץ בין דם לדם, ולא ליפול ברוחנו.

האיחור בהופעת חוברת זו נגרם בחלקו ע"י הלך הרוח שלאחר מלחמת יום הכפורים, אך גם ע"י עייפותם של העושים במלאכה, באשר חברים שביכלתם לחרום למפעל זה אינם מסיים שכם, והפיגור בחשלושים – אף הוא איך בו משום עידוד. ובשל האיחור הרב מופיעות כמה ידיעות הנראות כבר כמיושנות, אך לשם רציפות כללנו אותן בחוברת. בינתיים הצטבר חומר רב, אשר בחלקו שמור איחנו בשביל החוברת 12, וביניהם – "זכרונות ביטו קרמניץ" של רות קלוג מחיפה, סקירה על ספרו של ישראל אומיקר ז"ל "החלוץ בפולין 1932–1935", פרשה חיוו ופעלו של בן עירנו פרופיסור אריה שינברג, דיקאן הפקולטה לרפואה באוניברסיטה תל-אביב, וכן סיפור חיוו של יורי פייכוביץ. החומר מארגנסונה איחד להגיע ויינחן אף הוא רק בחוברת 12.

ובזאת אנו מפנים את הקוראים לחוברת עצמה, מחוך תקוה שימצא בה ענין וכי החוברת שלאחריה תופיע בזמן הנכון.

ה מ ע ר כ ת .

* * *

פ.ס.

עקב היוקר של ההדפסה והמשלוח, נאלצנו להעלות שוב – ולו במקצת – את מחיר החוברת, עד ל-6 ל"י (במקום -5 ל"י). החברים בארץ ובחו"ל, מחבקשים מאד להעביר את דמי-החוברת ללא דיחוי, ומי שחיב בעד העבר – יוסיף נא גם את החוב. גם נראה זאת בעין יפה אם חברים אשר היכולת בידם, ישלמו יותר מהנ"ל, כי גם במחיר החדש צפוי ברעון.

ותודתנו מראש,

הנ"ל.

לאחר הפסקה של כמעט שנה וחצי, הגנו מבישים בזאת לקהל יוצאי קרמניץ בארץ ובתפוצות את חוברת 11 של ק.י.ק., ותקוותנו אהנו שהתנאים יאפשרו להוציא להבא את ק.י.ק. באורח סדור.

פתחנו חוברת זו במדור "על ארבעה שנפלו". השתתפותנו שלוחה למשפחות ולחברים. קרבן דמים הוא לבנינה של מדינת ישראל. אנחנו אשר בעינינו חזינו אברנם של 14 אלף קדושי קרמניץ, יהיה נא בנו העוז להבחין בין דם לדם, ולא ליפול ברוחנו.

האיחור בהופעה חוברת זו נגרם בחלקו ע"י הלך הרוח שלאחר מלחמת יום הכפורים, אך גם ע"י עיפוחם של העושים במלאכה, באשר חברים שביכלתם לחרום למפעל זה אינם מסיים שכם, והפיגור בחשלושים – אף הוא אין בו משום עידוד. ובשל האיחור הרב מופיעות כמה ידיעות הנראות כבר במיושנות, אך לשם רציפות כללנו אותן בחוברת. בינתיים הצטבר חומר רב, אשר בחלקו שמור איתנו בשביל החוברת 12, וביניהם – "זכרונות גישו קרמניץ" של רות קלוג מחיפה, סקירה על ספרו של ישראל אוטוקר ז"ל "החלוץ בפולין 1932-1935", פרשה חיינו ופעלו של בן עירנו פרופיסור אריה שינברג, דיקאן הפקולטה לרפואה באוניברסיטת תל-אביב, וכן סיפור חיינו של יורי פייכוביץ. החומר מארגנטינה איחר להגיע ויינתן אף הוא רק בחוברת 12.

ובזאת אנו מפנים את הקוראים לחוברת עצמה, מתוך תקווה שימצא בה עניין וכי החוברת שלאחריה תופיע בזמן הנכון.

ה מ ע ר כ ת .

* * *

פ.ס.

עקב היוקר של ההדפסה והמשלוח, נאלצנו להעלות שוב – ולו במקצת – את מחיר החוברת, עד ל-6 ל"י (במקום -5 ל"י). החברים בארץ ובחו"ל, מתבקשים מאד להעביר את דמי-החוברת ללא דיחוי, ומי שחייב בעד העבר – יוסיף נא גם את החוב. גם נראה זאת בעיני יפה אם חברים אשר היכולת בידם, ישלמו יוחר מהנ"ל, כי גם במחיר החדש צפוי גרעון.

ותודתנו מראש,

הנ"ל.

לאנג גאר לאנג האבן מיר אייך, סיינערע לאנדסלייט, דאס מאל בעלאזט
ווארטן אויף דער נייער העפט. די שטימונג אין ישראל, וואס האט זיך בעשאפן נאך
יום-כיפור, האט אונדז ניט בעקענט דערמוסיגן זיך אפצוגעבן דער ארבייט פון
שרייבן און רעדאגירן. אבער דווקא אצינד האט זיך שטארק געבלוסט צו טיילן זיך
מיט אייך אלעמען. און מיר האבן מיט גרויסער אנשטרענגונג פון ווילן דאס געטאן,
ניט קוקענדיק אויף דער אזוי קליינער צאל פון אנטיילנעמער אין דער ארבייט
און אויף די גרויסע מאטעריעלע שוועריקייטן, וואס דערווארטן אונדז ביז מיר
וועלן ארויסקריגן די העפט פון דער דרוקעריי.

אלס א סרייב-קראפט אין דעם הינזיכט האבן אונדז געדינט די
אומאויפערליכע אנפראגעס פון אונדזערע חברים, וועלכע ווארטן אומעטום מיט
אוכגעוולד אויף דער דערמאנטער העפט. און דאס ווייזט ארויס, אז אונדזערע
באמיהונגען זענען זיכ אומזוסט.

ליידער הויבט זיך דאס מאל אן די העפט מיט דעם טראגישן קאפיטל,
אויף וועלכעס מיר ווייסיקן אלע אזוי שטארק. דאס שפילט זיך אפ דא און אין די
פילע בריוו פון די לאנדסלייט אונדזערע אין אויסלאנד.

דאכס זיך, אז מער ווי חמיד זענען מיר אצינד פאראייניקט, און
מער ווי חמיד זענען מיר באהערשט דורך נאטטאלביע און אונדזערע אויבן זענען
געווענדעט צו די עלטערן און זיידעס אונדזערע, וועלכע לעבן אין אונדזערע
הערצער גאר. א שייכות דערצי איז דער חידוש, וואס מיר פירן אריין אין דער
איצטיקער העפט. דהיינו - דאס געבן יידיש צוזאמען מיט עברית אויף אייניקע
ערסער. מיר קלויבן זיך דעם חידוש אויף ווייטער פארברייטערן.

פון אייך, חברים, באלאנגט עס אין א גרויסער מאס אז די העפט נומער
12 זאל לאנג אויף זיך ניט לאזן ווארטן...

מיר האפען, אז דער נומער 12 וועט דערשינען אין א רוהיקערער און
סטאבילערער צייט אין ישראל.

על ארבעה ע

ראי אדמה.

האילק האלוים בענו, נאדרטחר חלמאות,
ברי לב, נקי כפיים, טרם חלמאות אדמאות,
וארע יאמם ערדו שתי, ארע תקוות יאם יבוא
און ענו טאבים מכל אלה, אד, הראות? ואיפה?
ש. טערנאדסקי.

אדמאות אדמאות אדמאות אדמאות אדמאות
באמחאות יאם הבכורים, והם:

יאל בן אלדד אבידן, בית צית, נבדו שלם וצחק ראל.

דוד בן גרשון קרלי, גבעת ברנר.

מיכאל סיבוק, גבעת ברנר, בנס שלם משה אטרה (לביית ברנר).

אבינעם, בן אברהם ארדיט, יב ארדב.

קארבן דאמס יקר אמבאיד.

לדנו עם חתולים השכונים, אשר ערלו ארצות מן העיר קראמניץ
עם ראשון הוועדונים, השתרשו בארץ באחנה הקיבוצי, געל
בנים לטבארות שימשיכו בדרכם, אבדא יאם בקורה נהגדעל ענפים
אנפלו עם הקטת האמדות.

אתבם און ביצער לאתבם און בעלן עם אשר באלה הם הבנים.
תנחלמיו לחרים ואקראבים, ואי יותן ואלא נדע ערף אמחאה.
חבריכם בנ עורכם.

בננו ואחינו יובל

בננו ואחינו הבכור יובל נולד במשק יפתח, כבן הראשון של הקבוץ, ביום 24.12.50. בסתיו 1953 עבר אתנו לקבוץ הגושרים ובו חלפו עליו שנה גן הילדים. בשלהי קיץ 1957 עבר עם המשפחה לאשקלון-אפרידר ולמד בבית הספר היסודי והתיכון, מכתה א' ועד לגמר כיתה י"ב. עבר אתנו לכיתה ז' בקיץ 1970.

התגייס לשרות חובה בצה"ל ב-6.8.69 והוצב לחיל השריון. עבר את מסלול ההכשרה המקובל כקצין שריון ולאחר מכן שרת למעלה משנהיים כמוריק ומפקד בקורס מפקדי טנקים, בביה"ס לשריון, בתפקידו מפקד מחלקה, סגן מפקד פלוגה ומפקד פלוגה. הדריך והשכיר 7 מהזרמים של מפקדי-טנקים. בשנה האחרונה שרת קצין קבע.

עמד להשחרר משרות מדיר ביום פרוץ המלחמה, ב-6.10.73, ולהחליל בלימודים באוניברסיטה העברית בירושלים, בפקולטה למדעי החברה. נקרא בצהרי יום הכפורים למפקדת גייסות השריון והוצב לתפקידו האחרון. ירד עם פלוגתו לסיני, במסגרת אוגדה השריון.

ביום ר' 10.10.73, י"ד תשרי תשל"ד, נפל במערכה כסיני, בצהרי היום, בהפקידו כמפקד פלוגת טנקים, אל מול תעלת סואץ, ב-7 ק"מ צפונה-מזרחה לגשר פירדאן. נטמן בבית-הקברות הצבאי הארצי במשמר הנגב ביום ששי 12.10.73.

זיה יובל ואיננו עוד. לנו נותרו רק הזכרונות.

הצעיר והאהוב

דוד, אנו כותבים עליך, ולא כפי שהיינו רגילים ורוצים - אליך.

כמה גרול המרחק, כמה עצוב הדבר.

נולדת ב-25 בספטמבר 1950. אחרי 23 שנה וחודש אחד, ב-17 באוקטובר, הרג אותך מארב מצרי בהיחך פצוע, ללא יכולת להשיב מלחמה.

- הלבח למלחמה. לאס, לבוש נקי ויפה, עם התיוך הרגיל שלך. כחכת לאמא, "אצלי הכל בסדר, אל חדאגני" - אבל הוספת גם: "אל הכתבי אלי, זה לא יגיע אלי" - - - "אל חדאגני, הכל בסדר, הכל בסדר".

אבל האמא המרה שבה יגורנו מפניה באה והפכה לטרגדיה משפחתית. כמה עצוב שלא נוכל לראות אותך ולשמוע אח דעתך האיחנה על הטוב והיפה שבקיבוץ ובחיי השיחוף.

נזכור אותך - כפי שהיית, וזה הזכרון הנפלא ביותר מהאח האהוב.

על מיכאל שאיננו עוד

קשה להורים להספיד את בנם שנלקח מהם - בחטף, בסערת המלחמה - ויהיו חזקים כפלדה. הרי טרם הורגלנו למחשבה שהוא איננו עוד איננו. הרי תיווכו עיד מלווה אותנו ביום ובלילה.

מיכאל - אשר טרם מלאו לו עשרים והשעה אביבים - נולד במשק והחנך בכל מוסדות החינוך שלנו עד גמר בית הספר.

כמעט לא יצא מהמשק. היה איש קיבוץ ללא פשרות, סמוג כאישיותו ב'אהבת לדעך כמוך'. היה פוגש כל אחד בבח

צחוק יפה. בברכת שלום. מסור לעבודתו ללא גבול ונכון תמיד לעזור לחברים כעבודה. בן מסור להורים ולקרובים. לא מזמן בנה קן משפחתי.

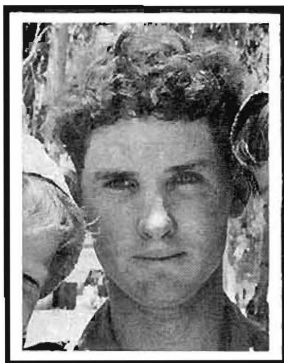
לאהבתו ולדאגתו לרעייתו ולבנותיו לא היה גבול.

חכמיות רבוה עוד היו לו להגשמה ובל זה נפסק כחטף מבלי שדע את מקום קבורתו וכלי שהיה לנו מקום להחיתוד עם זכרו.

ה מ ש פ ח ה .

בלי אבינועם...

הכרתי את אבינועם בהיחוי מחנך קבוצת "תומר" במשך שלוש שנים. בפרק זמן זה הוא הפך מילד מגודל לעלם צעיר. הוא היה באמת צעיר מאוד, אף כהחגיגותו לצה"ל, בן פחות, נעים הליכות.

היה טוב-לב במיוחד, ותמיד מוכן לעזור לזולת.

רביש מאוד לרגשות הזולת, לסובב אותו ככלל וגם

רביש ליחס כלפיו. היה מעורב בנעשה בתורה, משחחף בפעילות, לוקח חלק לעמים קרובות כשיחות ובדיונים, אוהב להביע דעה. אני זוכר אותו תמיד כבת צחוק על פניו, היה זה היות מיוחד רק לו - חמים, פחות ומבוויש קמעה, כמו מהסס, כמו חסר-בטחון...

אני גם זוכר את הכעמו הנעלב, במבוכה - כאשר הש שפוגעים בו, או כאשר נקלע למצב לא ברור. ואולם, חסיר אפשר היה לגשת אליו, לדבר על ליבו, ושוב היה שמח ולבו טוב עליו.

הנה כחכמי קצת על אבינועם, אך כאילו לא אמרתי כלום, כי הלך לעולמו עלם עתיר רגשות אנושיים ויפים - עולם שלם של אפשרויות גלומות שלא מומשו, עולם נחמד וחביב - ושמו - אבינועם.

נשארים בלבנו אהבה כלפיו ומריחות על הגורל האכזרי...

אהוד ל. (מעגן מיכאל, 25.2.74)

מ א נ ו ס

מיט א טיפן ווייטיק אין הארצן ברענגען מיר דא די לויטערע געשטאלטן פון די געפאלענע אין דער יום כיפור מלחמה, קינדער און אייניקלעך פון אונדזערע לאנדסלייט. צוזאמן מיט אלע קרעמעניצער, באשר הם שם, באטייליקן מיר זיך אין דעם גרויסן צער פון זייערער משפחות לדורותיהן.

פאר אונדזערע אויגן שטייען אויך די זיידעס און עלטער-זיידעס זייערע, די וועלכע מיר האבן אזוי גוט געקענט און געדענקען זיי. ווי א שיין אין דער טונקעלער גרויזקייט פון זייער חול האט ארויסגעלויכטן די שבחדיקייט פון זייער חלום וועגן ציון און באולה.

מיר הערן זיי בעטענדיקע רחמים בא גאס אין זכות פון עקדת יצחק. און אס זענענן זייערער אייניקלעך און אור-אייניקלעך געבראכט געווארן צו דער עקדה. אבער דאס מאל האט דער מלאך נים באזייטיקט דעם חלף.

פיר זענען זיי:

י ו ב ל דער זון פון אלדד און חסידה אבירד (רוכל)
יצחק הוכל'ס עלטסטער אייניקל.

די משפחה פון שפרינצע און יהושוע (שיע) רוכל ז"ל, די עלטערן פון יצחק, ייברל לחיים, האט אין דעם הויף, וואס האט זיך געטוילעט צו דעם אלטן פארק פון פוילישן ליצעאום באוויזן מיט דער גרעסטער אויסגעהאלטנדיקייט אויפ-צוהאלטן אן אמחע ארץ-ישראל אטמאספערע, וואו עס האט געהערשט די עברעאישע שפראך און דער גייסט פון חלוציות אויף יעדן טריט און שריט. פון צווישן זיי קומען ארויס - א-טייל פון די גרינדער פון "החלוץ" אין קרעמעניץ און די ערשטע עוליים קיין ארץ-ישראל, וואוהיין עס איז נאכער עולה געווען די גאנצע פיל צווייגיגע משפחה זייערע מיט שפרינצען און שיען בראש. זיי זענען די איינציגע עלטער-זיידעס פון די געפאלענע אור-אייניקלעך, וואס האבן זוכה געווען צו קבר ישראל אין ארץ ישראל.

יובל"ס עלטערן שרייבן אונדז:

... אונדזער זון און עלטערער כרודער, איז געבוירן געווארן אין קיבוץ יפתח (אין גליל העליון) אין יאר 1950. ער איז געווען דער ערשטלינג פון אס דעס, דאן גאר יונגן קיבוץ. מיט דריי יאר שפעטער איז ער מיט אונדז איבערגעפארן אין קיבוץ הגושרים (אויך אין גליל) דארט זענען פאריבער זיינע קינדער-גארטן יארן. אין יאר 1957 האט די גאנצע משפחה אונדזערע זין באזעצט אין אשקלון-אפרידר, וואו יובל האט געענדיקט די פאלקס און מיטעל שולן. און אין איר 1970 זענען מיר אריבער אין אונדזער באשטענדיקן וואוינארט אין מושב ביח-זיח לעבן ירושלים.

יובל האט אנגעהויבן זיין מיליטער דינסט אין יאר 1969 און איז געשיקט געווארן אין פאנצער מיליטער. ער איז דארט דורכגעגאן די אויסשולונג פון טאנקן אפיציר. און נאכער האט ער אין משך פון מער ווי צוויי יאר געדינט אלס אינסטרוקטאר און קאמאנדיר פון א קורס פאר טאנקן קאמאנדירן פון פארשיידענע ראנגען. ער האט פאר דער צייט באוויזן ארויסצולאזן 7 ציקלען פון אזעלכע אפיצירן.

יובל האט געזאלס באפרייט ווערן פון דינסט אין טאג פון מלחמה אויסברוך. ער האט באדארפט חילוף נאכדעם אנהויבן שטודירן אין ירושלימער אוניווערסיטעט. מיטאג-צייט יום כיפור איז ער גערופן געווארן אין שטאב פול פאנצער מיליטער, וואו ער האט באקומען זיין לעצטע אויפגאבע. ער האט אראפגעמארשירט בראש פון זיין טאנקן קאמפאניע קיין סיני, אלס חלק פון א טאנקן דייוויזיע.

מיטוואך דעם צענטן אקטובר 1973, ערב סוכות חשל"ד, האט ער אין שפיץ פון זיינע טאנקן געפירט א ביטערן קאמף קעגן די מצרישע כוחות אין מזרח זייט פון מועץ-קאנאל. א ראקעטע, וואס האט געטראפן זיין טאנק, פון וועלכן ער האט אנגעפירט מיטן שלאכט, האט אים און דעם שאפער פון טאנק געהרגעט אויפן פלאץ. די איבעריקע זעלנער פון דער מאנשאפט זענען שווער פארוואונדעט געווארן. יובל איז באגראבן געווארן אויפן ציאויליסקן מיליטערישן ביח עלמין אין קבוץ משמר הנגב.

דוד קיסטאי אין בעווען א חבר אין קיבוץ גבעת-ברנר.

צוזאמן מיט זיין פאטער גרשון און משפחה. גרשון איז עולה בעווען אנהויב דרייסיגער יארן. זיינע עלטערן אברהם און בתיה ע"ה האבן געהאט א קליין פון איינע צווישן די איינע קליינסן קעגן "סאבאר". די קליינס האט נאך באלאנגט צו ר' יוסי קיסטאי, גרשון'ס זיידע, א ייד וואס האט צוזאמען מיט דער בארד און פיאוה געטראגן אויף זיך דעם כפול-שמונתדיקן עול פון פרנסה, חורה ומצווה און מעשים-טובים.

דוד איז ווערט בעווען זיין עלטער זיידן, ווי מיר וועלן דא זעען. ער איז געבוירן בעווארן אין יאר 1950. דעם 17טן אוקטובר 1973 איז ער אריינגעפאלן אין א מצרישער לויכערונג, ווען ער איז שוין בעווען פארוואונדעט פון א פירערדיקן קאמף, און דארט האט ער געפונען זיין טויט.

דריי ברודער האט דוד געלאזט נאך זיך. אס איז אן אויסשניט פון הספד ארטיקל, וואס זיי האבן וועגן אים געשריבן אין דער העפט, וועלכעס איז דורך זיין קיבוץ געווינדעט בעווארן די זיבן, געפאלענע אין דער יום כיפור מלחמה, זיך.

"דער יונגסטער און בעליבסטער"

"... רוד, מיר שרייבן וועגן דיר ניס ווי מיר זענען געוואוינט בעווען דאס טאן בשעה מיר פלעגן שרייבן צו דיר. ביזט געגאן צו דער מלחמה, רואיק און פאמעליך, אנגעטאן ריין או שייך מיט דיין בעווענליכן שמיכל אויף די ליפן. האסט געשריבען דער מאמען - בא מיר איז אלעס אין ארדנונג - די האסט אבער צוגעגעבן: - שרייב ניס צו מיר. ס'וועט צו מיר ניס אנקומען... אבער זארג ניס, אלעס איז אין ארדנונג, אלעס -

אבער די שרעקליכע זאך, פאר וועלכער מיר האבן אזוי מורא געהאט, האט אונדז געטראפן און איז פארוואנדלט בעווארן אין א פאמיליען טראגעדיע.

דוד האט מיט זיך פארגעשטעל דער דוד ההמשך פון קיבוץ. ער איז בעווען דער יונגסטער און באליבסטער צווישן די ברודער

אונדזערע. זיין ברייטער און גוט-מוטיקער שמייכל האט הארמאגזירט מיט זיין באשענדיקן אפטימיזם.

און ווי טרויעריק איז דאס, וואס מיר וועלן מער ניט קענען הערן דיין איבערצייגטע מיינונג וועגן דעם גוטן און שענעם, וואס עס שטעלט מיט זיך פאר דאס בשותפותדיקע לעבן אין קיבוץ.

מיר וועלן דיר געדענקן ווי דו ביזט בעווען, און דאס איז דער בעסטער איינדענק נאך דיר.

די ברודער.

מיכאל סימסוק. דער זון פון משה און עסרה (קריינע בערגער) פון קיבוץ גבעת-ברנר.

דער זיידע זיינער לייזער בערגער, וועלכער האט געהאט א סקלאד פון האלץ אין שול-הויף, האט געהערט צו די יידן אין קרעמעניץ, בא וועלכע יידיש-קייט און ציוניזם, זענען געווען ענג געבונדן. זיי זענען געווען דורכגעזאפט מיט דעם השכלה גייסט, וואס האט אזוי באאיינפלוסט, זיינער צייט, די יונגעלייט אין קרעמעניץ. לייזערס גוט הארציקע פרוי, איטע בערגער, האט געשט מיט איר גאסט-פריינדליכקייט. זייער הויז, הארט באם טראטואר פון דער שיראקע גאס, אקעגן דער גרויסער שול, איז שטענדיק געווען האפן פאר יעדען איינעם. די קינדער זייערע זענען דערצויגן געווארן אין זייער עלטערנס גייסט און זענען געווען זייער אקטיוו אין דער חלוצישער יוגנד באוועגונג אין שטאט. זיי זיינען אלע בשעתו עולה געווען קיין ארץ ישראל.

לייזער בערגער ע"ה איז געשטארבן אין קרעמעניץ פאר דער וועלט מלחמה. די קינדער האבן באוויזן באלד נאך זיין טויט ארויסצונעמען איסען קיין ארץ ישראל. און צוריק מיט אייניקע יאר איז זי געשטארבן אין טיפער עלטער.

"על מיכאל שאינגו עור" שרייבן זיינע עלמערן, עטרה און משה:

"שווער איז עלמערן, און זאלן זיי זיין שמארקער פון אייזן אפילו, מספיד צו זיין זייער זון, וואס איז אזוי פלוצעם פון זיי אויף אייניקס אוועק-גערויבט בעווארן. מיר האבן זיך נאך ביז היינט נישט צוגעוואוינט צום געדאנק, אז ער איז שוין מער נישטא מיט אונדז. זיין שמייכל באגלייט אונדז כאטאג און באנאכט.

מיכאל, וועלכער איז נאך נישט אלט בעווען פולע 29 יאר, איז געבוירן בעווארן אין קיבוץ אין אים האט ער זיך רעצויגן ביז דער ענדע פון מיטל-שולע, ער איז בעווען אן ההלכהנדיקער חסיד פון קיבוץ. ער איז בעווען דורכגעזאפט מיטן בעפיל פון "ואהבת לרעך כמוך". ער פלעגט יעדען איינעם באגעגען מיט א ברייטן "שלום" און בעווען איבערגעגעבן מיט לייכט און לעבן דער ארבייט זייער אין דער פרוכטען פלאנטאציע פון קיבוץ.

ער איז שטענדיק ברייט בעווען צו העלפן די חברים בא זייער ארבייט, בעווען שטארק איבערגעגעבן צו זיינע עלמערן און קרובים. זיין ליבע און זארג פאר זיין פרוי און טעכטערלאך האבן נישט געהאט קיין גרעניץ.

מיכאל האט זיך ארומגעטראגן מיט פיל פלענער, וועלכע ער האט געהאפט אינגיכן פארווירקליכן. און דאס אלעס איז אזוי פלוצים איבערגעריסן געווארן. מיר ווייסן אפילו נישט וואו ער איז באגראבן און האבן נישט די מעגליכקייט זיך מתייחד זיין מיט אים אויף זיין קבר."

מיכאל'ס ברודער, לייזער (נאך זיין זיידן) האט אינמיטן די שלאכטען באס סועץ דערהאלטן די ידיעה וועגן זיין ברודער מיכאל'ס טויט. און האט וואס ער שרייבט צווישן אנדערע אין זיין אויסגעטראכטן בריוו צו מיכאלן נאך זיין טויט. "... ווען ס'האבן זיך אנגעהויבן די שימעררייען און די ערשטע אראבישע געפאנגענע זענען ארויס מיט אויפגעהויבענע הענט, האט זיך מיר אויסגעוויזן, אז דא איז די בעסטע געלעגנהייט צו נעמען נקמה פאר דיר, אבער ווען זיי האבן זיך דערנענט אין איר האב אריינגעקוקט אין זייער פנימער, האט בא מיר א בליץ געטאן א מחשבה, אז אויך זיי האבן קינדער און משפחות... כ'האב דאן געגעבן א באפעל נישט שיקן און זארגן פאר זייערע פארוואונדעטע. איך בין זיכער, דאס אויך די, מיני (מיכאל), וואלסט געמאך ראסעזלבע..."

יא נישט פארשעמט האבן דעם זיידן לייזער זיינע איינקלעך.

אבינועם, איז דער זון פון אברהם מארדיש, קיבוץ "יד מרדכי"

אברהם'ס, פאטער, לייבש מיט זיינע ברודער זענען, זיינער צייט, בעווען באשעפטיגט אין דעם גרויסן, אפמאוע גאלאנטעריי געשעפט פון יענקל מארדיש. ר' יענקל מארדיש האט זיך גערעכנט צווישן די גרעסטע גבירים פון שטאט, וואס האבן געהאט א וואביקע דעה אין קהלישע עניינים.

די ערשטע וועלט מלחמה און דער בירגער קריג האבן אים רואינירט, פונקט ווי דעם ברעסטן טייל פון די פאר-מלחמה גבירים. נייע גבירים זענען אויף זייער ארט אויפגעשטאנען. נאכן טויט פון פאטער איז לייבישן אויסגעקומען צו פירן א שווערן קאמף פאר עקזיסטענץ. ער האט אבער אין די אזוי שווערע אומשטענדן באוויזן צו דערציען זיינע קינדער, אזוי ווי מיר זעען זיי אצינד:

אברהם אין קיבוץ יד-מרדכי, שלום'ן אין קיבוץ אפק און חיים אין בוענאס-איירעס. ענערגישע, גרייט זיך צו פארמעסטן מיט די אנגעטראפענע שוועריקייטן, זייענדיק איבערגעגעבען ביז גאר צו זייערע משפחות, פארמאגן זיי אויך א שטארקן געפיל פאר געזעלשאפטליכע עניינים.

אבינועם איז געבוירן געווארן אין דעם אזוי באוואוסטן, העראישן קיבוץ יד-מרדכי, פון וועלכן זיין פאטער אברהם איז בעווען איינער פון די גרינדער.

אס וואס עס דערציילט וועגן אבינועמען זיין לערער און דערציער פון 12טן קלאס, צווישן פיל אנדערעס:

... ער איז בעווען אויסערגעוויינליך גוט-הארציק, גרייט צו קומען יעדערן צו הילף, שטארק פילבאר צו די בעפילן פון אנדערע, אבער אויך פילבאר בנוגע זיך. ער האט געהאט א גרויסן אינטערעס אין אלעמען, וואס ס'טוט זיך אין דער געזעלשאפט פון קיבוץ, נעמענדיק אן אקטיוון אנטייל אין אלע אירע אונטער-געמונגען, און דיסקוסיעס... כ'גערענק אים שטענדיק מיט זיין באזונדערן שמיכל, אזא אפנהארציקס און נאיוו...

... הלך לעולמו א יוגענטליכער, פול מיט שיינע, מענטשליכע געפילן,

און מיט אין א וועלט פון מעבליקייטן, וואס זיינען ניס פארווירקליכט געווארן".

און האט וואס עס שרייבט וועגן אבינועם דער קאמאנדיר פון זיין איינהייט צו די עלטערן זיינע, צווישן אנדערעס:

"אייער זון אבינועם ז"ל האט געדינט אלס קאמאנדיר פון איין בעפאנצערטער אינפאנטעריע איינהייט, ווען זיין אפטיילונג איז צוקלאפט געווארן, האט אבינועם זיך פרייוויליק אנגעגעבן אין א פאראשוטן אפטיילונג, ווען אט די אפטיילונג האט זיך דורכגעקריסט אויף דער צווייטער זייט פון קאנאל איז אויף אים ארויפגעלעגט געווארן די מסובענע אויטאבע אסצורייגיקן פון שונא די באוואוסטע קאזארמען זייערע "אבו סולטן".

אין פארלויף פון בלוטיקן שלאכט, וואס האט זיך פונאנדערגעפלאקערט בשעת מעשה, איז דער בעפאנצערטער וואגן, דער נגמ"ש, איך וועלכע אבינועם האט געקעמפט, געטראפן געווארן אין ער איז דערהרגעס געווארן אבינועם האט געדינט אלס ביישפיל פון פלייסיקייט, ארנטליכקייט און ליבע צו נאענטע. ניס איין פארוואונדעטן האט ער ארויסגעראסעווען פון פייער. זיין דרייטסקייט און צוגעבונדנקייט צום ציל זענען אלעמען באוואוסט...".

נאך ניס קיין צוואנציק יאר איז אבינועם אלס געווען ווען ער איז פארשניטן געווארן.

צו די זיידעס פון די קדושים (די וואס לעבן און די וואס זענען אויפן עולם האמת).

צו אייך מיינע טייערע קרעטעניצער זיידעס פון די בעפאלענע קינדער
שרייב איך די ווערטער. ניין, כהאב נישט קיין ווערטער אייך צו שרייבסן... מיינ
הארץ בלוטיקט צוזאמען מיט אייך אויף דעם גרויסן אומגליק.

אלס א זיידע ווייס איך פון די אלע שוועריקייטן און מטאערנישן,
וואס מ'גייט דורך ביז מען דערלעבט צו זעען דערוואקסענע אייניקלעך, פון וועלכע
מהאפט צו זעען יידישן נחת און דאס פארזעצונג פון דורות. און מיטאמאל זענען
פארשווינדן די אלע האפענונגן. ווער קען דען צוזעען דעם צער פון דעם זיידן,
יוען ער באוויינט דעם טויט פון זיין זיס און געראטן אייניקל? זיינע שמערצן
זענען דאפעלט ווייל ער איז צובראכן פון דעם אומגליק און קען נישט צוזעען דעם
גרויסן צער פון טאטע מאמע פונ'ם קינד.

ווען משה רבנו ע"ה האט בעענטפערט פרעהן אויף זיין פראגע:

"מי ומי ההולכים" - האט ער געזאגט "בנעורינו ובזקנינו נלך".

-עס ציט זיך א פאדעם פונם זיידן דורך די טאטע מאמע צום געליבטן
אייניקל'ס הארץ און די ליבע פון אייניקל פילט דער זיידע אויף שריט און שריט.

אונדזערע חכמים ע"ה זאג'ן - כל המקיים נפש אחת מישראל כאילו
קיים עולם מלא - און דערום וויינט דער זיידע נאכמער, ווייל ער זעט אז ס'איז
אומגעקומען א יידישער דור - "דור הולך ודור בא", ווערט געזאגט. ווי שרעקליך
אין אבער צו זעען דעם "דור הולך", איידער ער באווייזט נאך נישט צו לאזן נאך
זיך דעם "דור בא".

מיט אייך צוזאמען באווייט איך די בעפאלענע טייערע יידישע קינדער,

באלדענע קינדער!

לאמיר האפען אז מיטן אויפלעבן פון דער ריינער יידישער טראדיציע

בארצנו הקדושה, אזוי ווי מיר האבן זי געקענט אמאל, וועט אויך דאס הארץ פון
אלטן זיידען בארואיקט ווערן.

געבענטשט מיט שמחות און אייערע משפחות זאלט איר אלע זיין, און

דערלעבן צו זעען בביאח המשיח במהרה בימינו. אמן."

אהוד בר-סבר ז"ל

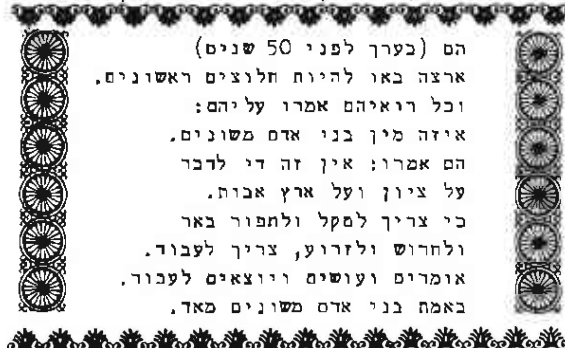
עם סגירת הגליון הגיעה אלינו הידיעה המעציבה על
נפילתו של אהוד בר-סבר במלחמת יום הכיפורים,
נכדה של בתיה חרלוב לבית לפידות, חולון.
כנס של רינה וזאב בר-סבר.
תנחומינו להורים השכולים ולחברה בתיה.

עם הספר "דרך חיים, חנוך רובל"

בספטמבר 1973 יצא לאור ע"י קיבוץ תל-יוסף, בעידוד הועד הפועל של ההסתדרות, ספר המוקדש לחנוך רובל ז"ל, יליד קרמניץ (1900-1970) ולדרכו בחיים. הספר נערך ע"י הח"ח אליעזר כנעני, שמואל יזרעאלי, אריה אשל, ודוד שדמי, מווחקי חל-יוסף, ומכיל 270 עמודים, מזה בשליש רשימות על חנוך, ושני שלישים – משל חנוך, דברים שנכתבו על ידו והורפסו בכחבי עת שונים וכן נאומיו, הספר ערוך כמעט רב והחומר נלקט והוגש במסירות רבה. הספר משקף תקופה עשירה וסוערת, ובמיוחד את הרובד החלוצי-קיבוצי של התקופה, וכן גם את האיש חנוך רובל שעמד במרכז ההתרחשויות ולפרקים – בראשן. ואלה פרקי הספר: א) מתולדותיו, ב) דברים לזכרו, ג) מדבריו, מרשימותיו ומעזבונו: (1) בענייני ההסתדרות הכללית, (2) גדוד העבודה, (3) הקיבוץ, (4) "החלוצ", (5) תל-יוסף, –משק, חברה והווי, (6) חינוך, (7) לזכר הנעדרים, (8) שונות, (9) דרכי לציונות – עיר הולדתי קרמניץ. (רשימה זו הודפסה גם ב"קול יוצאי קרמניץ"). הספר משופע בחצלומים, 40 במספר, הממחישים באופן חזוהי פרקים שונים מן החיוב.

נקדים בדבריו של חנוך אחרמן על דור החלוצים, "בני אדם משונים" (עמוד 31)

להלן – קטעים ממאמרו של חנוך "מן המסכת" (1931) הנחשב כאבן יסוד להסכרת דרכו של "גדוד העבודה".

- ההנחות היסודיות – (1) פחרון השאלה היהודית אפשרי רק ע"י הגשמת הציונות. (2) הגשמת הציונות אפשרית רק ע"י יצירת חברה עובדת עברית בא"י, במאמציו ופעולתו של מעמד העובדים העברים בא"י והתנועה הקרובה לו בחו"ל. (3) לשם הגשמת תפקידו החלוצי של מעמד העובדים בא"י יש הכרח בקיומם של קיבוצי פועלים המהווים חטיבה כלכלית חברתית

מאורגנת. 4) הקיבוץ משמש כא של החברה הצודקת העתידה, שזהיה בנויה על יסודות שותפות מוחלטת, ללא מנצלים ומנוצלים, ובהשוואת תנאי החיים של כל חבריה. 5) הקיבוץ צריך להיות חלק של המחדרות הפועלים הכללית.

תפקידים: מה הם עיקרי תפקידיו של גדוד העבודה?

- א) חלוציות כיבוש. לארגן מחנות אנשים המוכנים לשרותיה של הציונות: לכבוש בעבודה שטחי אדמה לעם היהודי, ליצור התיישבות אשר המחייב הרגיל לא יוכל ללכת לשם, אבל היא חשובה מטעמים פוליטיים ויישוביים, לכבוש מקצועות עבודה ומקומות עבודה חדשים מבלי רתיעה מפני תנאים קשים.
- ב) הגנה. לארגן, להכשיר ולחזק את החברים שיהיו מוכנים להדוף כל התנקשות בחיי היישוב העברי בכל מקום בארץ.
- ג) קליטת העליה. הגדוד יהיה מוכן בכל עת לקלוט עולים חדשים בכל מספר שיבואו, להנכס בעבודה, לארגנם, להקל עליהם את ההסתגלות לתנאי הארץ.
- ד) יצירת הווי חברתי חדש. לבנות חברה שזהיה בה אחריות מלאה של הפרט לכלל ושל הכלל לפרט, עזרה גומלין מקיפה, רמת חיים שווה לכל החברים, שיתוף ביצירה ובהנאה.
- ה) עמידה לרשותו של מעמד הפועלים המאורגן במלחמתו להטבת תנאי הקיום של העובד ולשנוי המשטר הסוציאלי הקיים.

הגשמה עצמאית: האכן הראשה בעיקרי הגדוד - הגשמה עצמית.

תפקיד החלוציות מטיל מצוות מעשיות על הפרט בחייו הוא. מחוייב חבר הגדוד להתגייס לכל פעולה כיבושית-חלוצית ולקבל על עצמו למלא בגופו את צו התנועה. זה כחו המוסרי של הקיבוץ הבנוי על הגשמה עצמית, שאין הוא נאה דורש אלא נאה מקיים.

התרחבות: אופיים של מחוללי הגדוד ומניחי יסודותיו הראשונים חייב מאליו

את שאיפת ההרחבה ואת הנכונות לספח את תמימי הדעים הרוצים ללכת בדרך הגדוד. הגדוד קלט עולים חדשים גם בתקופות של חוסר עבודה. הוא ידע לחלק את פחו הדלה עם כל עולה שרצה להצטרף אל מחנהו. הוא הצטיין באינציאטיבה מפליאה ליצור אפשרויות עבודה בארץ בחומים שונים, והדחיפה לכך היתה חמיד - השאיפה להתרחבות, האחריות לבולה וקליטת

גדוד העבודה רואה כהנועה הקיבוצית את הדרך היעודה של כל מעמד הפועלים. המעבר הזה לא יבוא לפתע פתאום ובדרך סטיכיה, אלא בהדרגה, הוא מחייב הכנה רבה. הרחבת התנועה ויצירת זרזיה מצריכה הכשרה לבבות, וביתור בקרב הנוער המהפכני להיכנס לחיים עצמאיים ושואל לגחיות החיים. דרושה פעולת חינוך והסברה בחוגי החלוץ והנוער בחו"ל וכן בחוגי הנוער בארץ. פעולה זו מחייבת שיטה, התמדה וכוחות רבים. כאן השורש, כאן נקודת המוקד של עתיד התנועה.

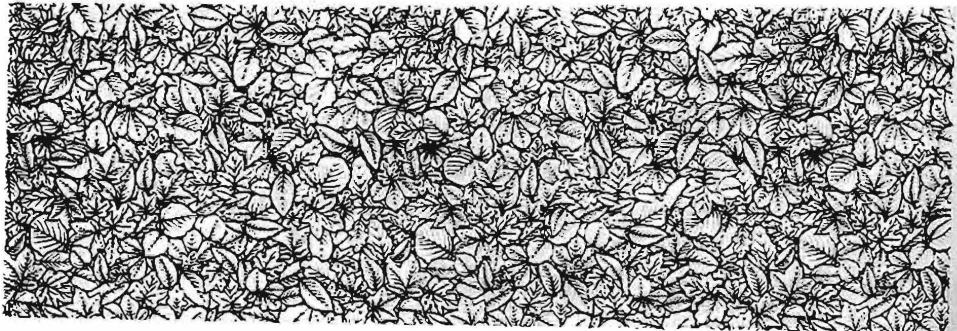
* * * *

ולסיים הסקירה על הספר נביא דברים שנאמרו על קברו של חנוך רוכל ע"י מאיר שחר (עמוד 46):

"היה חנוך רוכל אחת הדמויות הבולטות של חברתנו ומסיסדי גדוד העבודה. אדם משכיל וחכם, בעל כושר שיפוט והגיון ברזל, איש ציבור וחנועה. לוחם אמיץ לדעותיו. — מול הסכנה של התדרדרות רעיונית לחם בחרף נפש בסובייטיזציה של התנועה, למען למנוע הרס מפעלנו ההתיישבותי. ובבואו לחל-יוסף לשיבת קבע, עבד בצאן, בפלחה, בעצי הפרי, סילא תפקידים מרכזיים במשק ובחברה. נסע בשליחות התנועה לליטא, ובמשק — עיקר פעולתו בשרה החינוך.

מתוך זיקה נפשית הוא ליווה את הילד בחינוכו מבית התינוקות ועד לבגרותו. היה בין מעצבי דמותו של בית הספר האזורי המשותף, ומן הלוחמים להשכלה גבוהה של בני הקיבוצים.

הלך מאיתנו חבר בונה ויוצר בתחומי החברה, התנועה, המשק והחינוך. ברוך זכרו."

הסכם עם אוניברסיטת תל-אביב בדבר קרן מילגות

בחוברת הקודמת של ק.י.ק.מס.10, פורסם מאמרו של הח"פסח ליטב "לקראת ייסוד קרן מילגות ליד אוניברסיטת ת"א, מטעם ארגון יוצאי קרמניץ". אך עוד לפני כן הטיל הועד על קבוצת חברים (ארגמן, ליטב, רוכל, ד"ר רבינוביץ) לפעול בביצוע הרעיון. הועדה החלה באוסף תרומות למטרה זו, גם פירסמה חוזר לתורמים בכח, ביום 10.10.72. בו בזמן ניהלה הועדה מו"מ עם האוניברסיטה, וביום 16.7.73 נחתם הסכם בין שני הצדדים. להלן אנו מביאים לידיעת החברים את עיקרי ההסכם.

הסכם בין ארגון יוצאי קרמניץ בישראל ובין אוניברסיטת תל-אביב בדבר "קרן מילגות ע"ש ריב"ל מטעם ארגון יוצאי קרמניץ ווהליץ, עבור עבודות מחקר בספרות ההשכלה".

הארגון מייסד ליד אוניברסיטת ת"א קרן למילגות לזכר קדושי העיר קרמניץ וגם לזכרם של בורדים מבין אנשי עיר זו שהלכו לעולמם, ולשם כך אוסף הארגון תרומות בין יוצאי קרמניץ. האוניברסיטה מעוניינת וגם הסכימה לקבל לרשותה את כספי הקרן ולהפעיל את הקרן לפי העקרונות והכללים המפורטים להלן. הקרן תהיה מוצמדת למדד יוקר החיים, על הסכומים שיצטברו תינתן ריבית של 9% לשנה, והאוניברסיטה מצידה תשתתף אף היא מדי שנה בסכום מקביל. הסכום שירוכז משני אלה (ריבית וסכום מקביל) יוענק מדי שנה כמילגות או כפרסים לעושי עבודות מחקר בנושאים הקשורים בספרות מחקורת ההשכלה, עבודות שהומלצו ע"י האוניברסיטה כראויות מבחינת רמתן לקבלת מילגות. עם חתימת ההסכם מוסר הארגון לאוניברסיטה סך 16,240 ל"י, וממשיך במאמציו לרכז סכומים נוספים, בארץ ובחו"ל. ההמלצות למתן מילגות יובאו בפני "הועדה הפריטטית לספריית ריב"ל ולקרן המילגות", לדיון ולהצבעה סופית. האוניברסיטה תתן לקרן פרסום נאות בחוברת השנתית היוצאת לאור מטעמה. כל תורם יקבל מאח האוניברסיטה אישור מתאים - Donor's Certificate. הענקת המילגות תתקיים בסכס השנתי של חלוקת המילגות או בסכס מיוחד מטעם "המכון לחקר הספרות העברית" של האוניברסיטה.

ההסכם נחתם ע"י הרקטור פרופ' ש. סימונסון ומר בר-און מטעם האוניברסיטה וע"י הח"א: א. ארגמן, מ. גולדנברג, פ. ליטב, י. רוכל - מטעם הארגון.

המגביה לטובת "קרן המילגות ע"ש ריב"ל"

(מסעס ארגון יוצאי קרמניץ, ווהלין,

ליד אוניברסיטה חל-אביב, עבור עבודות מחקר בספרות ההשכלה").

עד ליום 20 במרס 1974 נחקבלו ונמסרו לבזכרות האוניברסיטה התרומות דלהלן. (לפי סדר אלף-בית):

1. ארגון הקרמנצאים בניו-יורק, לזכר ארבעת הצאצאים של יוצאי קרמניץ שנפלו במלחמת יום הכיפורים - \$ 1,000 - 4,196. ל"י
2. אביר אברהם, ירושלים, ע"ח התחייבותו בסך 2000 ל"י - 500. "
3. חברי הועד של הארגון בישראל, ע"ח התחייבות בסך 1000 ל"י - 752. "
4. משפחת ביברמן - 600. "
5. זייגר מאיר, חיפה - 1,000. "
6. פרופסור חסיד זאב, ברקלי, ארה"ב - 1,000. "
7. חסיד אברהם ועטיה, מושב חרות - 1,300. "
8. פרופ' חסיד זאב, ברקלי, ארה"ב - \$100 - 420. "
9. בן רות, חיפה - 1,000. "
10. פרופסור פרק בן, ניו-יורק, \$1000, ע"ח התחייבות בסך \$3500 - 4,200. "
11. משפחת שניידר, ליטב, וינדר ובר-חנא - 1,050. "
12. משפחת פולטורק ושפיר - 600. "
13. פישרמן רחל, גבעתיים - 3,000. "
14. משפחת רוכל - 1,000. "
15. רוס נורה, ניו-יורק, \$200 - 839.20 "
16. משפחת שורצפל, ניו-יורק, \$1000 - 4,200. "
17. שניידר זאב, דטרויט, ארה"ב, \$300, ע"ח התחייבות בסך \$600 - 1,256.85 "
18. משפחת תרום, שניידר ובן-אמוץ - 1,000. "

ס"ה 27,914.05 ל"י

הערות:

1. ההוצאות הקשורות במגביה כוסו בחלקן ע"י הריבית שנתקבלה בטרם נמסרו הסכומים לאוניברסיטה, ובחלקן מקופת הארגון.
2. ועדת הבקורת הוזמנה לבדוק את המחזור הכספי של הקרן ולאשר את הדו"ח.

התכו לאומאס!

מ.ג.

פנחס הראל (פינצי למברג) ז"ל

נפטר בכפר ויתקין בביל 74.

אי אפשר לספר על אישיותו של פינצי מבלי להזכיר את מקור מחצתו, את בית הלמברגים בקרמניץ. במעלה הסימטא מול הקולנוע "אויפזדא", החנוסס ביתם המרווח, מוקף עצים עתיקי היום, של משפחת למברג.

אם המשפחה, ססיסא, הייתה אישה משכילה, ושמה יצא הרחק מגבולות צירנו. ביתם הציוני שימש כעין מרכז לתרבות.

הבן הבכור. דושקה, היה איש הספר, כעל ידע עפוף בכמה לשונות, וברבים מהאנשים מסוג זה, היה מנותק מעולם המעשה. עליו סיפרו בדיחות כפי שמספרים על פילוסופים ואנשי מדע גדולים. הבן השני, פעני, בעלה של סיניה רוזנבלום, יפח-החורא, היה מחימיקאי חרוץ ואחד מאלופי השחמט בעיר.

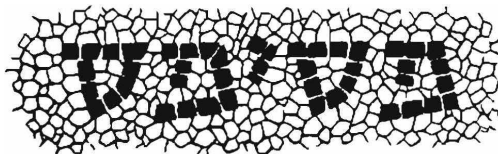
בתם היחידה, רות, הייתה נשואה לסופר והמשורר היידישאי הנודע, דוד רובל.

פינצי ז"ל הצטיין בשטח הציור והזמרה. רבים מאנשי קרמניץ הותיקים זוכרים עדיין את אותם הערבים בהם הנעים להם פינצי כשירים מהפולקלור היידישאי שהיו כל כך אהובים עליו. על קירותיהם של בתים לא מעטים חלויים היו ציוריו ורישימו. הצעיר שבמשפחה, מנדל, היה מנצח ומלחין, הקים בעיר כמה מקהלות ופעל הרבה להפצת המוסיקה בין הנוער הלומד והעובד.

פינצי עלה ארצה עם קבוצת "החלוץ" השנייה בתחילת שנות העשרים והיה בין ראשוני הקיבוץ חל-יוסף. הוא לא האריך לשבת בו. כשהוקם המושב כפר ויתקין היה פינצי בין חבריו הראשונים. הוא הקים שם משק לתפארת, בו עבד עד יומו האחרון. על אף יום העבודה הארוך של "מושבניק" – לא שך את ידו מאמנות הציור. והיה גם בארץ "נעים זמירות" כסביבתו הקרובה.

פינצי היה משתתף באזכרות שלנו ואף באחדות מהפגישות והמסיבות וזה, למרות קשיי החבורה עם כפרו בשעות הערב המאוחרות. לפני שנים אחדות עיברה את שמו ל"הראל".

עם מותו של פינצי הלך מאיתנו חבר יקר שנשא בליבו חלק ניכר ממשפחה של עיר הולדתו, עיר ילדותו ונעוריו. פינצי השאיר אחריו אשה, שני בנים ונכדים.

(הבלל והפרט)

האזכרה השנהיה לקדושי קרמניץ.

כמו ברי שנה נערכה גם הפעם אזכרה לקדושי קרמניץ, ביום 14 באוגוסט 1973, ברחבה של סמינר הקבוצים בת"א, בנוכחותם של למעלה ממאהיים יוצאי קרמניץ, שבאו מכל קצו הארץ, וכן כבה אורחים מחו"ל. ניהל את השקם מרדכי אות-יקר, מאנשי דור ההמשך, ודבריו היו מרשימים מאד. את החברים שהלכו לעולמם כמשך השנה הספיד הח' יצחק פורסנווי, והח' מנום בולדנברג הקביל את פני האורחים מחו"ל: רוח בורביל בת יוסף ע"ה וברוניה באקסם-בורביל, שחיהן מניו-יורק. סימון בן יצחק וויינשטיין מלונדון, רחל קוילר מבואגוס איירס, אחות פסח קוילר. כמו כן הקביל את פני העולה החדש יעקב קרמניצקי (ראה מאמר מיוחד על בית קרמניצקי לדורותיו, במדור היידיש), ואח פני יורי פיכוביץ, בן למשפחה פולנית נכבדה בקרמניץ, תושב הארץ מאז שנת 1947, שהצטרף עתה לארגוננו (על פרשה חיו מלאי הענין יסופר במאמר מיוחד בחוברת הבאה).

הקריין-האמן שמאי רוזנבלום קרא, בעברית וביידיש, פרקים שונים ההולמים מסיבה זו, והופעתו העלתה והוסיפה אף היא לרמה החרבותיה-רשית של כנס האזכרה.

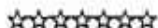
שעה ארוכה לאחר גמר התכנית הרשמית בילו הנאספים איש עם רעהו, העלו זכרונות מן העבר, סיפרו על הנעשה והמתחדש כיום, ונפרדו מתוך הרגשה של תווייה עמוקה.

ספרים שנכתבו ע"י יוצאי קרמניץ.

חוך זמן קצר הופיעו שני ספרים, של יוצאי קרמניץ שהלכו לעולמם לאחרונה:

- (1) "תנועה החלוק" בפולין 1932-1935, מאת ישראל אוסיקר ז"ל, איש קיבוץ נען. הספר יצא לאור ע"י בית לוחמי הגיטאות, בדצמבר 1972, מכיל 230 עמודים.
 - (2) דרך חיים - חנוך רובל ז"ל, יצא לאור בספטמבר 1973 ע"י קיבוץ תל-יוסף. מכיל 270 עמודים. סקירה מלאה על ספר זה ניתנה בחוברת זו במאמר מיוחד.
- על הספר "תנועה החלוק" תופיע סקירה מלאה בחוברת הבאה, מס. 12, בשחי השפות.

שלוש משפחות קרמניצאיות באו מרוסיה להשתקע בארץ

חוך כמה חודשים הגיעו ארצה על מנת להשתקע:

1. פייגה הופשטיין לבית ביברמן עם בתה לוויה. פייגה היא אלמנתו של הסופר דוד הופשטיין שנרצח ע"י השלטונות הסובייטיים בשנת 1952. הם שהו בארץ בשנים 1925-1929, ומאחר שלא הצליחו להיקלט - חזרו לבריה"מ והתגוררו בעיר קיוב. עלייתם ארצה, של האם והבת, צוינה כהבלטה בעתונות שבארץ, פורסמו מאמרים וחצלומים ב"לעצטע נייעס", "מעריב", ו"מולד". הן נמצאות במרכז קליסה אשר בביה ברודצקי, רמח אביב. הבח לוויה היא כנרית מעולה, ויש לצפות שחיקלט באחח החיזמורות. עם עלייתם נשאר בחו"ל, במוסקבה, רק אחד ממשפחת ביברמן, האח הבכור - משה. (תצלומה של פייגה בנעוריה - בעמוד 305 של "פנקס קרמניץ").
 2. יעקב בן יצחק קרמניצקי, ורעייתו ובחם. שריד יחיד ממשפחת קרמניצקי הענפה. הגיעו לאחרונה מסרנופול והשתקעו בעיירה צור-שלוש שלייד חיפה: יעקב - בחור מרפא שיניים, ואשתו - בחור עובדת משרדית במפעל הפיס בחיפה. (ראה מאמר "די קרעמעניעצקיס" במדורה יידש בחוברת זו). חברנו, בצלאל גולברג - תושב חיפה, הוא שטיפל בנאמנות בסידורם בארץ.
 3. ריסיה גיטרמן לבית פישמן, רופאה במקצועה. אלמנתו של שלמה גיטרמן, עלתה לפני זמן מה מקיוב, עם בנה, פרופסור למהמטיקה, משה גיטרמן ומשפחתו. ריסיה נמצאת במרכז קליטה שבבית ברודצקי, רמח-אביב, והבן - באוניברסיטת בר-אילן. (ראה תמונתה בנעוריה ב"פנקס קרמניץ" - עמוד 305).
- אנו מאחלים לשלוש המשפחות קליטה נוחה, בריאות טובה, ושימצאו סיפוקם בארץ.

קבלת פנים לאנשי קרמניץ מחו"ל נערכה במועדון שלנו ביום 28.4.73 בנוכחות 35 איש, והמשך - בדירתה של משפחת וויסיה ויצחק וויינשטיין ביום 5.5.73, וגם שם נוכחו למעלה מ-20 איש. האורחים - מזכיר ארגון הקרמניצאים (הסובייטי) בניו-יורק, וויליאם קגן ורעייתו שולמית לבית קרנר, ברוניה באקסט, ספי מרגליח (בת אחותו

של מוניק כץ ז"ל) - אלה מארה"ב; ומארגנטינה - מר לייבל, מפעילי ארגון הקרמנצאים שבבואנוס איירס. הוזמנו למסיבות אלו קרובי משפחה וידידים של האורחים, מקרוב ומרחוק, והאולם היה צר מלהכיל את כל הבאים. התמונות השונות של העיר קרמניץ הנשקפות מקירות המועדון - בית הכנסת הגדול, ביתו של לווינזון, ההר בונא, מגרש הספורט (סקוסניא), רחוב שירוקה, הבתים היהודיים העתיקים בעלי הסגנון המיוחד - כל אלה העבירו לשעה קלה את האורחים ואת ידידיהם אל ה"אלטע היים" ואל האווירה של עיר מולדתם, והישרו חגיגות וחמימות. האורחים סיפרו על אורח חייהם של אנשי קרמניץ בארה"ב ובארגנטינה, ועל פעולות הארגונים של יוצאי העיר.

קיבל את פני האורחים הה' יצחק ריכל, אשר התאמץ ונאם לכבודם ביידיש, שפה שאיננה שגורה על פיו. ואילו הה' מנוס בולדנברג טרח והביא עמו גליונות של "קרעמעניצער שטיבע" משנת 1932, וקרא קטעים פיקנסיים משלו ומשל אחרים, שם מוזכרים גם כמה מן האנשים הנכבדים במסיבה. הה' יהושע בולדברג סיפר קוריוזים מפגישותיו עם קרמנצאיים בשעת שירותו בצבא הפולני אי שם במרחקי רוסיה. חוליו קאופמן סיפר אף הוא מן העבר הקרוב, כיד ההומור הטובה עליו. הצד הארגוני של המסיבות היה כוצלח מאד, והוסיף אף הוא להרבה הטובה של פגישות אלו, אשר משתחפיהם ודאי יזכרו אותם לטובה זמן רב.

בארא כץ - חבר הדירקטוריון של מכון ויצמן, פרופסור מרק כץ, בנו של ד"ר בנציון כץ, מנהל ביי"ס חרבות בקרמניץ, המתגורר זה שנים רבות בניו יורק, והוא מתמטיקאי בעל פרסום עולמי - נתמנה לפני כשנה חבר בדירקטוריון של מכון ויצמן למדע ברחובות. בקשר לזה מזדמן הפרופ' כץ מפעם לפעם ארצה, לישיבות של הדירקטוריון, ואגב כך נפגש גם עם בני משפחה וידידים. באחד הביקורים הוא תרם, ביזמתו, לזכר אביו, סכום של \$3500 לקרן המילגות שלנו שליד אוניברסיטת תל-אביב. אנו מברכים את בן עירנו הנכבד לרגל מינויו לתפקיד הנכבד ומאחלים לו התקדמות.

משה פאק ורעייתו, שהביעו ארצה מארגנטינה על מנת להשחקע, בסוף שנת 1972, החגורו באורח ארעי בבתי-ים, עד אשר יעברו למקום קבע. ביום 24.1.73 נערכה לכבודם קבלת פנים במועדון שלנו, וציבור המוזמנים, רובם קרמנצאים שיש להם קרובים בארגנטינה, בילו ערב נעים בחברתם ושמעו על אורח חייהם של אנשי קרמניץ שבארגנטינה. מר פאק הוא פומחה לבניה, ומתכוון לפעול בענף זה גם בארץ. כעת הם נמצאים לזמן מה בבואנוס איירס, על מנת לחסל עסקיהם ולרכז סכום כסף שיושקע בארץ.

יהושע גולברגמן הגולה הפולנית אשר בלונדון

ראש עיר קרמניץ לשעבר, יאן בופרה, שולח את ברכותיו ליוצאי עירנו לקראת שנת 1974, ומאחל לארצנו שישרור בה שקט ושלוה עם שכנינו.

במועדון יוצאי קרמניץ, פולניס, בלונדון, הניעה הזמנה להשחקף בכנס השנתי שלהם, שהתקיים באוקטובר 1973 בלונדון.

והרי העולם התזכנה.

KOMITET BIESIADY KRZEMIENIECKIEJ

adres: H.Czarnocka
11, Leopold Rd.,
London, W5 3PB

Dnia 1 października, 1973

Uprzejmie prosimy o przybycie na XI Biesiadę Krzemieniecką, która odbędzie się w niedzielę, 14 października, 1973, o godzinie 4 pp, w Ognisku Polskim w sali na II piętrze.

P r o g r a m

1. Zagajenie i uroczenie Zmarłych.
2. Informacje o pracach Komitetu i sprawy organizacyjne.
3. Hejnał z wieży kościoła Liceum Krzemienieckiego.
4. Stefan Czarnocki o Juliuszu Słowackim - największym Krzemienianinie - odczyta córka Hanna Kościel.
5. Recytacje utworów Juliusza Słowackiego - Władek Sheybal.
6. Część towarzyska przy herbacie.
7. Zakończenie - Hymn Liceum Krzemienieckiego.

Zapraszamy serdecznie Krzemieńczan,
Ich Rodziny i Przyjaciół.

Za Komitet Biesiady Krzemienieckiej:

פרס מחקר ע"ש שמואל שניידר ז"ל הוענק ביום 18.11.72 מטעם ארגון יוצאי קרמניץ למר אורציון ברתנא, עבור עבודתו הסמינריונית לקראת התואר השני בנושא "הנובלה העברית בתקופת ההשכלה: יל"ג וברנדשטטר". מכוס הפרס, 1250 ל"י. נחרס ע"י חברנו זאב שניידר מדטרויט, ארה"ב, לזכר אביו. מתן הפרס הומלץ ע"י פרופ' גדליהו אלקושי, ראש החוג לספרות ההשכלה באוניברסיטת חל-אביב ואושר ע"י הרקטור פרופ' ש. סימנסון. הטקס התקיים באוניברסיטת חל-אביב, במעמד נציגי הארגון ונציגי האוניברסיטה, בניהולו של ד"ר י. האפרתי, ראש המכון לחקר הספרות העברית.

פרופ' אלקושי הרצה בהרחבה על ר' יצחק בער לוינזון, והרים על נס אח מפעלו של אירגון יוצאי קרמניץ להנצחת שמו. חברנו ליטב סיפר על אישיותו של התורם, זאב שניידר, ממעריציו של ריב"ל, בעל היזמה לייסוד הספריה הנושאת את שמו.

פרוטומה של ריב"ל, הפסל הנודע יעקב אפשטיין, איש קרמניץ, ותושב בת-ים, כייר ביזמתו פרוטומה של ריב"ל, ועתה יש לצקת אותה במחכת. חברנו אפשטיין עשה את מלאכתו בהתנדבות, אולם היציקה תעלה כ-3,000 ל"י, מזה הצליח הועד לרכז עד כה תרומות כמחצית הסכום, ומקווה להשיג תרומות נוספות להשלמת הסכום הנדרש. הפרוטומה מיועדת להיות מוצגת במקום מתאים בספריית ריב"ל.

ההרכב האישי של ועד האירגון. במשך השנה התנדבו כמה חברים נוספים להשתתף בפעולות של הועד, ולעומתם נשר מן הועד הח' שמואל ציזון, מטעמי כריאות. ההרכב הנוכחי של ועד הארגון הוא איפוא כך (לפי סדר אלף-ביתי):

- (1) ארגמן אברהם, (2) אוח-יקר מרדכי, (3) ברנשטיין צבי, (4) גולדנברג מנום,
- (5) גולברג יהושע, (6) גולדברג יצחק, (7) וילדרמן ברשף לאה, (8) זץ קלרה,
- (9) טייסלמן שמואל, (10) ספר פישל, (11) נדיר רחל, (12) רובל יצחק, (13) שטרן ברל (בוריס).

מחוץ לחל-אביב משתף פעולה עם הועד באופן קבוע הח' יצחק פורטננוי, חיפה.

מערכת "קול יוצאי קרמניץ" מורכבת מהח"ח: (1) פ. גולדנברג, (2) י. ריכל, (3) א. ארנמן, (4) ב. אה-יער, (5) י. גולדברג.

בוועדה של ספריה ריב"ל ושל קרן המילגות חברים: (1) פ. ליטב, (2) י. ריכל, (3) א. ארנמן - כעס הארגון, ומסעם האוניברסיטה - (1) ד"ר י. האפרחי,

(2) פרופ' ג. אלקושי, (3) ד"ר י. גולדברג.

ועדה הבקורה של הארגון מורכבת מהח"ח: (1) י. פורטנוי, חיפה, (2) דב (בוריס) שטרן, חולון, (3) שמואל שניידר, רחובות, (4) אברהם גוקון, חיפה.

הועדה קיימה עד כה ישיבה אחת.

אלכסנדרה צייטאג-טרסובה

לברית כל הכאמצים שעלינו כדי להביא ארצה בחור היירה את בח עירנו אלכסנדרה צייטאג-טרסובה, שהצילה 8 יהודים בקרמניץ מצרני הנאצים, חורף נפש - סירבו שלטונות פולין להת לה היתר יציאה.

אורחים חשובים כקנדה ובארמניה

במוצאי שבת, 27.4.74, נערכה בועדון-קרמניץ שבסמינר הקיבוצים קבלת פנים חמה לאנשי קרמניץ שבחו"ל: מר יוסף מרגלית ורעייתו מוויניפג שבקנדה, ואחותו מניה מרגלית, ומר נסע קיפרמן ורעייתו מבואנוס איירס. ההתפתחות חברי הועד ומכרים של האורחים, מרגלית במסיבות כאלו, העלו זכרונות מן העבר הרחוק, כאשר כל המסובים היו עיד נעורים וחוסמים, וכאשר העיר קרמניץ הייתה עדיין עיר ואם בישראל. מר יוסף מרגלית ידוע כהורס חשוב למפעלי חורח, ובעיר מיאמי שבפלורידה, ארה"ב, הוקמה בחביבתו "ישיבה גדולה" הנושאת את שמו "די מארגאליס שולע פאר העכערע אידישע לימודים".

ביקורו בארץ עמד להתקיים לפני כמה שנים, אך נדחה עד עתה מפאת מחלתו, ואח"כ בגלל מלחמת יום הכיפורים. אנו מאחלים לו בריאות טובה ומקווים כי מעתה יבקר בארץ כדי פעם.

מר נורל ומשפחתו הגיעו בימים אלה ארצה מבואנוס-איירס, על מנת להשחקע. אנו מאחלים להם סידור נוח וקליטה טובה. מי יחן ויירבו ההולכים בעקבותיהם. אנשי קרמניץ שבארץ מקבלים אותם בלב שלם.

ליהושע ומירה גולברג, חל-אביב, לנשואי בנם יעקב עם בחירת לבו מרים לבית הולמונסקי.
 לבצלאל ואירנה גולברג, חיפה, לנשואי בתם אילנה עם בח"ל מוסי ולנשואי בתם חנה
 עם בח"ל אריה.

בלה ושמואל בון, חיפה, לנשואי בתם ספירה עם בח"ל דובי.
 לאברהם ושושנה גוקון, חיפה, לנשואי בתם מירה עם בח"ל צבי.
 לשרה ואהרן גלכסטיין-סלע, חיפה, להולדת הנכדים, בניס לבנם יורם.
 לבשה וברונה שטילאפ (טילון) לנשואי בתם שושנה עם בח"ל אבי.
 לוויסיה ויצחק וויינשטיין, חל-אביב, להולדת נכדחם נסע, בת לילי ולכופז נציץ,
 בבאר-שבע.

לצ'רנה ואהרן כילגרום-שקורניק, חיפה, להולדת נכדחם, בת לבנם יצחק.
 לשושנה וחיים כורדיש, בואנוס איירס, לנשואי בנם ליאונרדו עם בחירת לבו,
 כיה קושניר.

ליוסף ובניה ברבליה, לנשואי בתם כח-שבע עם בח"ל משה.
 לאבא ורחל קנלר. רמה-בן, להולדת נכדם אמיר, בן לבתם מרים קליין.
 לשולמיה וגדליהו קינדזיור, חיפה, לנשואי בתם שרונה עם בח"ל בני.
 ליורק פייכוביץ ורעיתו, חיפה, להולדת נכדחם.
 לדוד וסוניה צוקרמן. חיפה, נוח שאנן, לנשואי בנם זאב עם בח"ל סימה.
 לרחל רובל, הל-יוסף, ולהולדת נכדה הרביעי, שי, בן לאמיר ואילח.
 לזהבה ויונתן רוזנברג, חיפה, לנשואי בנם קלמן עם בח"ל ליאורה.
 ליוסף וגוסה שיפריס, חל-אביב, להולדת נכדחם, דנה, לבתם בלה.
 לבריינה קוטלואר, ה"א, להולדת הנכדה אורלי, בת לבנה גדעון.
 לסניה ומוניה שטרן, חיפה, לנשואי הבן רמי עם בח"ל סופי.
 ליצחק (קיציה) גולצברג, חל-אביב, להולדת הבן הרביעי, אהוד, בן לנכדחם אלה
 ובעלה יעקב קוזלובסקי.

ליהודית (איסקה) שטרן לבית רוזנטל, קרית-ים, להולדת הנכד אורי, בן לשבח
 ואוריה שטרן.

ת נ ח ו מ י ן

- לאירקה-בירן גינדס, חיפה, על מות בעלה אוסק ברן.

נפטר ברומניה בגיל 59. חור כדרי מסע של פיול.

- לליוכה דיקטיאר, חיפה, לפטירח בעלה אברהם שטטמוהר.

- לקרובים שבקנדה ובארצות הברית, על מותה המתאומי של

לאה מנדלשטאם פאנאך בקליפורניה.

- להנהלה סמינר הקיבוצים בחל-אביב, על מוחו ללא עח של

מנהל הסמינר, ששקה לוין, איש החינוך והאמנות, וידיד

נאמן, למפעל-הזכרון של ארגון-קרמניץ.

- למשפחת יונתן ולקיבוץ כברי, על מות אם המשפחה

יענטל יונתן-וורסהיים, שהניחה יסוד לחינוך העברי

בגיל הגן בעיר קרמניץ.

י ה י ז כ ר ס ב ר ו ן !

עם סבירת הגליון הביענו הידיעה המעציבה על נפילתו ברמח הגולן של

ד"ר יוסף האפרתי

מרצה לספרות ומנהל מכון כץ לחקר הספרות העברית ליד אוניברסיטת תל-אביב.

ספריית ריב"ל של ארגון יוצאי קרמניץ פועלת בחסות מכון כץ, ונהנתה

מהדרכתו הנאמנה ומעידורו של המנוח, אשר דאג לפיתוחה ולקידומה, ועם מותו

אבד לספרייה ידיד נאמן ומנחה דגול.

מנחמינו למשפחת המנוח, למכון כץ ולאוניברסיטת תל-אביב.

ארגון יוצאי קרמניץ והוועדה של ספריית ריב"ל.

עם חתימה הגליון

זה עתה הגיעתנו הידיעה המעציבה על פטירתו של בן-עירנו הדגול,
פרופסור זאב חסיד בעיר ברקלי אשר בקליפורניה, ארה"ב.

הוא היה איש מדע בעל שם עולמי בשטח הביו-כימיה וזכה לתארים
מדעיים חשובים. היה מקורב למכון וייצמן למדע והיה מבקר שם מפעם לפעם.

שמר על קשרים חמים עם יוצאי קרמניץ, מחליף מכתבים אתנו (בעברית
טובה) ומבקר לעתים בספריית ריב"ל.

בחוברת ג' של קול יוצאי קרמניץ פורסמו תולדות חייו.

הוא מת ערירי, אשתו נפטרה לפני כשנה. אחיו הוא אברהם חסיד,
חבר במושב הרוח, שליד חל-מונד.

ב ר ו ך ז כ ר ו .

א קבלת פנים פאר חשובע געסט פון קאנאדא און ארגענטינא

מוצאי-שבת, דעם 27 אפריל ה.י. איז אין אונדזער לאקאל אין סעמינאר הקיבוצים פארעקומען א רירנדע באגעגניש צווישן אונז און די לאנדסלייט אונדזערע, וואס ווילן אצינד אין ישראל: יוסף מארגוליס מיט זיין פרוי מרים, זיין שוועסטער מאניה מארגוליס פון קאנאדע און נוסע קיפערמאן מיט זיין פרוי חייקע פון ארגענטינע.

דאס איז נוסע'ס צווייטער און מאניע'ס דריטער באזוך אין ישראל. יוסף האט אלע יארן געוואלט צו זען ישראל, אבער זיין בעזונד צושטאנד האט אים דאס נישט דערלויבט צו טאן. און אצינד נאך א בעלונגענער אפערעציע איז זיין לאנג-יאריקער חלום פארווירקליכט געווארן. ווי גליקליך ער און זיין פרוי זיינען דערמיט האט מען געקאנט זען, וואו נאר זיי האבן אריבערגעטרעפן די שוועל פון אויפנאמע צימער. אזוי ווי בא אלע באגעגנישן אונדזערע, האבן זיי אויך דאסמאל די פארזאמלטע קרעמעניצער פון פארשיידענער עלטער און שטאנד, באלד דערפילט ווי איין ענגע משפחה.

אין א גאר געמיטליכן שמועס, ארום דעם שיין געדעקטן טיש, האבן די חברים אויפגעבראכט נאטאטאלישע דעראינערונגען פון דעם אמאליקן קרעמעניץ. מאנוס האט באגריסט די געסט און זיי פארגעשטעלט. ער האט דערמאנט אייניקע אינסערעטאנטע עפיזאדן פון יענע צייטן, עפיזאדן וועלכע זיינען טיף איינגעקריצט אין אונדזערע הערצער. יוסף מארגוליס האט מיט ווארעמע ווערטער שטארק געדאנקט די לאנדסלייט אין ישראל פאר זייער פילזייטיקער סעטיקייט צו פאראייביקן אונדזערע קדושים אין פאר דעם אנהאלטן אן ענגן קאנטאקט מיט די קרעמעניצער אין אויסלאנד דורך "קול יוצאי קרמניץ" און דורך דער פריוואטער קארעספאנדענץ מיט זיי. ער האט איבערגעגעבן אז די לאנדסמאנשאפט אין קאנאדע האט אויפגעטוט צו עקזיסטירן, ווייל כמעט אלע טיכטיקע מיטגלידער זיינען שוין אויפן עולם האמח.

יוסף מארגוליס איז זייער סעטיק אויפן געביט פון עברעאישן און יידישן שול-וועזן אין קאנאדע און אין אמעריקע און שפענדעט גרויסע געלטער פאר דעם צוועק. נוסע קיפערמאן, דער אומדערמיליכער פארוואלטונגס מיטגליד פון אונדזער לאנדסמאנשאפט אין בענאס איירעס און זיין פרוי חייקע האבן געהאלטן די אנוועזענדע אין גרויסער שטאנונג, שילדערנדיק זייערע דראמאטישע איבערלעבענישן בשעת דער דייטשישער אקופאציע פון אונדזער געגענט. נאכער האט נוסע, אלס אייגער פון די אנפירער פון א

"פארניכסונגס באטאליאן" אנטייל בענומען אין די בעמערליכע קאמפן קעגן די
יידישע רוצחים: די אוקראינישע באנדעראוועס וועלכע האבן אפערירט אין
קרעמניצער געבענד.

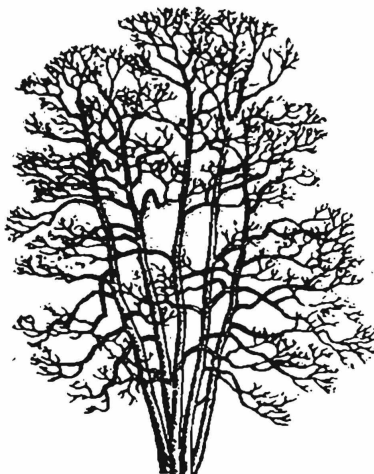
זייער הארציק איז געווען דאס געזעגנען זיך באם שלום פון דער
באגעניש, ווען דער זייגער האט זיך דערנענט צו צוועלף.

חמה ונשלמה נאך א באגעניש פון די באגענישן וועלכע ס'איז
קיינמאל נישט כדאי צו פארעלן.

נאך דער מסיבה האט אונדזער חשובער לאנדמאן יוסף מארגוליס
זיך מחייב געווען מיט א סומע פון 4000 דאלאר פאר דעם סטיפענדיע פאנד
און א געוויסע סומע פאר דעם אירגון יוצאי קרמניץ בישראל.

מיר האפען צו זען אים און זיין משפחה בקרוב נאכאמאל אין

ישראל.

שטענדונגען פון אויסלאנד

מיר געבן דא א ווייטערדיקע רשימה פון די בעלזער, וועלכע זענען באקומען געווארן לעצטנס פון קרעמעניצער אין אויסלאנד, לאנדסמאנשאפטן און איינצעלנע פערזאנען. פריערדיקע רשימה - אין העפט נומער 10.

שטענדונגען פאר'ן סטימענדיע פאנד ("קרן המילכות") - זע זייט 17 , דארט געבן מיר א פולן באריכט, וועלכער ענטהאלט אויך סומען פון אויסלאנד.

לטובה "קול יוצאי קרעמעניץ"

§ 20	מאס דעסער, קאנארע	28.12.72
" 20	אפרים ביק, אמעריקע	28.12.72
" 25	דוד ראמאפארט, ניו יארק	23.1.73
" 30	אהרן בעלעריאנס, טילאנו, איטליה	4.3.73
" 33	דוד ראמאפארט, ניו-יארק	22.4.73
" 50	קרעמעניצער סאטייעסי, ניו-יארק	28.4.73
" 15	מארק דעסער, קאנארע	6.5.83
" 20	ארגענטינער פאראיינ, דורך חיים נודעל	15.5.73
" 20	מאס דעסער, קאנארע	15.5.73
" 30	בראניע באקסט, ניו-יארק	5.7.73
" 20	מאנדלשטאט-פאנאך, אמעריקע	9.8.73
" 20	מאריס מערלש, טוקסאן, אריזאנא, אמעריקע	4.10.73
" 50	נארמאן דעסער, ברייטאן, מאס.	26.10.73
" 50	יצחק וואקסאן, ניו-יארק	21.2.74
§ 503	ארגענטינער פאראיינ דורך נטע קיפערמאן	19.4.74

פאר נויטבאדערשטיקע

§ 100	יצחק וואקסאן, ניו יארק	19.4.73
§ 200	יצחק וואקסאן, ניו יארק	4.4.74

פאר אנדערע אויסגאבען פונ'ם ארגון

§ 10	זלמן קארנער, ניו-יארק	6.5.73
" 6	וועלוול קאגאן	6.5.73
" 20	שולמית בויער - קארנער, ניו-יארק	6.5.73
" 50	בראניע באקסט, ניו-יארק	5.7.73
"	זאב שניידער, דעטרויט, פאר א פראסאפע פון ריבל	3.1.74
§ 286	200	
§ 989	ס"ה	

אין ישראל'דיקע פונדס, לטובה "קול יוצאי קרעמעניץ"

30.-	ישראל לייבל, ארגענטינע	28.6.73
" 105.-	חיים סייטשער, ברוקלין, דורך לייב שווארץ	5.7.73
" 415.-	הינדע שווארצאפעל, ניו-יארק	24.7.73
550.-	ס"ה	

העפט 11

קרענענצער

לאנדסלייט

שטייכע

אין ישראל און אויסלאנד